

'Zeer grote collectie drukblokjes binnen'. Met dit korte sms'je van een antiquaar begon de onderhandeling over een indrukwekkende collectie van 1533 (!) houtgravures uit de tweede helft van de negentiende eeuw.

Een terugblik naar de negentiende eeuw...

Indrukwekkende collectie houtgravures in de collectie

De kans dat de inhoud van deze aanbieding effectief om houtgravures zou gaan leek in eerste instantie erg klein. Het zou niet de eerste keer zijn dat dergelijke aanbiedingen uiteindelijk om zinkclichés gingen, genageld op een houten voet. De verbazing was des te groter toen ik bij aankomst in het antiquariaat de stapel houten kistjes bekeek met daarin, naar een eerste schatting, een duizendtal houtgravures van iets wat munten of penningen moesten zijn. Na een moeizame onderhandeling werden de kistjes ingeladen en dit was meteen de start van een zoektocht naar de oorsprong van deze indrukwekkende collectie.

De antiquaar die deze collectie aangeboden had was erg vaag naar de oorsprong van dit geheel. Ook hem was niet duidelijk wat er nu precies op deze blokjes afgebeeld stond. Een zoektocht op het internet gaf hierover echter al snel duidelijkheid. Deze blokjes waren geen munten maar afbeeldingen van gildepenningen. Een collectie van dergelijke grootte, die duidelijk één geheel vormt, moest toebehoren aan een omvangrijk boekwerk. Al in de eerste dagen na de aankoop was ook het betreffende boek bij een bevriend antiquaar gevonden en aangekocht. Het gaat hier om hét standaardwerk over deze materie, het driedelige werk van Louis Minard-Van Hoorebeke *'Description de méreaux et jetons de présence, etc. des gildes et corps de métiers, églises, etc.'* dat gepubliceerd werd tussen 1877 en 1879 in een oplage van 500 exemplaren. In het eerste deel ervan worden de gilden en neringen van Gent besproken, deel twee gaat over de Noord-Nederlandsche gildepenningen en het derde deel de Brabantse en Vlaamse gildepenningen. Een omvangrijk werk, rijk geïllustreerd met bijna 2000 houtgravures dat vandaag de dag nog steeds geldt als één van de standaardwerken rond dit thema.

Nadat de inventarisatie van deze collectie houtblokken afgerond was bleek dat de eerste schatting van 1000 blokjes ver beneden de werkelijkheid lag. Niet minder dan 1533 houtblokjes, ruim driekwart van de inhoud van dit boekwerk, bleek bewaard te zijn en maakt nu deel uit van de collectie van de Historische Drukkerij.

Links: afbeelding van een houtblok

Ziet deez' fraaije Turnhoutse prent...

De Historische Drukkerij heeft in het feestjaar 2012 als jaarthema de Turnhoutse mannekenbladen gekozen. Nog slechts 5 openingszondagen blijven over om deze boeiende tentoonstelling, met rondleiding, gratis te bezoeken. Voor de komende openingsdagen zie hiervoor onderaan pagina 2 van deze nieuwsbrief.

De Heemkundige Kring 'Het Bezemklokje' schenkt nu ook aandacht aan deze prenten en bouwde een eigen tentoonstelling uit onder de titel **'Ziet deez' fraaije Turnhoutse prent, volksgeloof en vermaak voor een cenf'**. Deze tentoonstelling loopt van 13 oktober tot en met 4 november in de Theobalduskapel, Koningin Elisabethlei 2, Turnhout. De openingstijden voor deze tentoonstelling zijn:
Di-woe-do-vrij: 14.00 – 17.00 u.
Za-zon: 11.00 – 17.00 u.
De toegangsprijs bedraagt 1 euro.

Bij de tentoonstelling hoort tevens een boeiende, rijk geïllustreerde catalogus. Leden van de Heemkundige Kring betalen hiervoor 14 euro, niet-leden 20 euro.

Louis Minard, architect en veelverzamelaar

Louis Minard (1801 – 1875) was een Gents architect en drukte zijn stempel op het Gentse stadsbeeld van de 19de eeuw. Vandaag de dag is hij bij het grote publiek voornamelijk gekend vanwege de Minardschouwburg die hij in 1847 ontwierp en die meteen ook zijn naam kreeg. Hij was ook een fervent verzamelaar van kunst en oudheden en richtte hiermee zijn eigen museum op. Na zijn overlijden werd deze collectie echter openbaar geveild, waarbij slechts een deel door het Gentse stadsbestuur kon worden aangekocht. Delen van de collectie kwamen terecht in het Bijlokemuseum en het Louvre in Parijs.

Eigen beheer

Louis Minard bezat een groot aantal gildepenningen en armloodjes en had de bedoeling hierover een zo volledig mogelijk werk uit te geven. Talloze reizen maakte hij om van de ontbrekende penningen in zijn collectie tekeningen te verkrijgen. Voor de totstandkoming van dit werk investeerde hij 40.000 franken (!). De tekeningen werden op hout gezet door P. Allaert, een Gents tekenaar. E. Vermorcken (professor van graveerkunst ter Koninklijke Academie van schilderkunst in Antwerpen) zorgde voor het graveren van deze enorme hoeveelheid blokken. Nadat Minard de proefdrukken van deze blokken nog nagekeken had overleed hij aan een slepende ziekte op 5 augustus 1875.

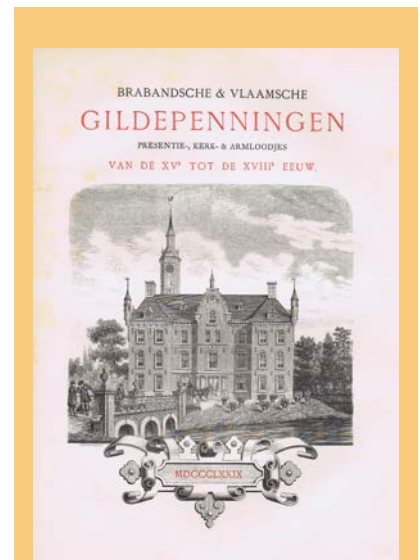
De weduwe van Minard nam hierna de taak op zich om de publicatie van dit werk te garanderen en verzamelde enkele mensen rond haar waardoor het werk uiteindelijk vanaf 1877 in drie opeenvolgende jaren kon verschijnen en gedrukt werd op de persen van Van Doosselaere te Gent.

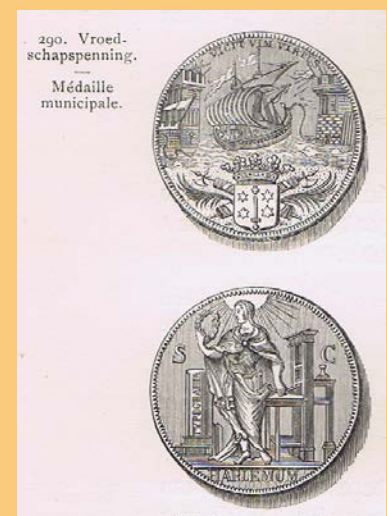
Deelpagina uit het omvangrijke werk

Archiefmateriaal van Louis Minard wordt bewaard in de Universiteitsbibliotheek in Gent. Verder onderzoek levert mogelijks meer informatie over de totstandkoming van dit bijzondere werk.

Zondag 21 oktober en 4 november
open van 10 tot 17 uur
Steenweg op Mol 84,
2300 Turnhout

Titelpagina deel 3

Detail vroedschapspenning Haarlem

Jaarthema

'Turnhoutse mannekenbladen'

Bezoek de tentoonstelling!

Openingsdagen 2012

oktober	21
november	4 18
december	2

Telkens open van 13 tot 17 uur.
Vrije toegang

HISTORISCHE DRUKKERIJ TURNHOUT

Steenweg op Mol 84 – 2300 Turnhout

Telefoon: +32 (0) 14 42 00 34

e-mail: info@historischedrukkerij.be

www.historischedrukkerij.be